

A diákok foglalkoztatásának alapvető adózási szabályai 2017.

Jelen tájékoztatóban a diákok munkavállalásával összefüggő legfontosabb adózási szabályokat mutatjuk be.

Fontos megjegyezni, hogy bizonyos munkavégzési formák esetén a nappali tagozaton tanuló diák munkavállalónak nem kell járulékot fizetnie, azonban ez nem érinti az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot, hiszen az a tanulói, illetőleg hallgatói jogviszony kezdetétől a diákigazolványra való jogosultság megszűnéséig (ideértve a tanulói, hallgatói jogviszony szünetelésének időtartamát is) fennáll.¹

I. Milyen feltételeknek kell megfelelni ahhoz, hogy valaki diákként dolgozhasson?

Fő szabály szerint munkavállalóként az létesíthet munkaviszonyt, **aki a 16. életévét betöltötte.**² Az Mt. azonban – az iskolai szünet időtartama alatt – annak a **15. életévét betöltött tanulónak** is engedélyezi a foglalkoztatását, aki nappali rendszerű képzés keretében (általános iskolában, szakiskolában, középiskolában) folytatja tanulmányait.

Amennyiben a tanuló 18. év alatti, akkor csak törvényes képviselője hozzájárulásával létesíthet munkaviszonyt.

A gyámhatóság engedélye alapján a jogszabályban meghatározott kulturális, művészeti, sport-, hirdetési tevékenység keretében a 16. életévét be nem töltött személy is foglalkoztatható.

A munkavállaláshoz kapcsolódóan van-e valami teendő a NAV-nál?

A munkavégzés bármely formájához szükséges, hogy a tanuló rendelkezzen **adóazonosító jellel**. Amennyiben a diák még nem rendelkezik adóazonosító jellel, az adókártya igényléséhez a **17T34-es** nyomtatványt kell kitölteni és eljuttatni az állami adó- és vámhatósághoz³. A nyomtatvány beszerezhető az ügyfélszolgálatokon vagy letölthető a NAV honlapjáról (www.nav.gov.hu) a "Nyomtatványkitöltő programok" menüpont alatt. Az **igénylés ingyenes**.

Az Art. rendelkezései szerint a NAV 2016. július 1-ig hivatalból megállapította azoknak a magánszemélyeknek az adóazonosító jelét, akik 2016. december 31-ig nem töltötték be a 25. életévüket és nem rendelkeztek adóazonosító számmal, továbbá a megképzett adóazonosító jelről 2016. november 30-ig adókártya kiállítására került sor.

Milyen módon foglalkoztathatók a diákok?

A diákok munkavállalásához kötődő leggyakoribb foglalkoztatási forma **az iskolaszövetkezetben nappali rendszerű oktatás keretében tanulmányokat folytató tanuló, hallgató tag munkavégzése**.

Ezen túlmenően a tanuló – mindenki máshoz hasonlóan – alkalmazható még:

- **munkaviszonyban;**
- **munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban** (pl. megbízási szerződéssel); vagy
- **egyszerűsített foglalkoztatás keretében,**
- **háztartási alkalmazottként** (pl. babysitter).

¹ A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 16. § (1) bekezdés j) pontja alapján.

² A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) alapján

³ Az adóazonosító jel a 10. pont alatt részletezett feltételekkel elektronikus úton is igényelhető.

Iskolaszövetkezet tagjaként végzett munka

A tanulók, hallgatók legnagyobb része iskolaszövetkezeten keresztül vállal munkát. Ebben az esetben a diák a Tbj. szabályai szerint nem minősül biztosítottnak – 25. életévének betöltéséig a tanulói, hallgatói jogviszonya szünetelésének⁴ (halasztás) időtartama alatt sem –, ezért az iskolaszövetkezet tagjaként végzett munkájával összefüggésben járulékfizetési kötelezettsége sem keletkezik.

Ugyanakkor az iskolaszövetkezet tagja részére kifizetett összeg nem önálló tevékenységből származó jövedelemnek minősül, amely után a tanulónak a 15 százalék személyi jövedelemadó fizetési kötelezettsége fennáll, melyet az iskolaszövetkezet köteles levonni, bevallani, és megfizetni az állami adó- és vámhatóság felé.

A diáknak pedig az így megszerzett jövedelmét fel kell tüntetnie az adóhatóság közreműködése nélkül elkészített személyi jövedelemadó bevallásában, vagy az állami adóhatóság által összeállított adóbevallási tervezet felhasználásával elkészített személyi jövedelemadó bevallásában, melyet a következő év május 20. napjáig kell benyújtania szintén az állami adó- és vámhatósághoz.

Amennyiben az iskolaszövetkezet olyan diákkal létesít jogviszonyt a nyári szünetben, aki már befejezte az általános iskolai tanulmányait, vagy érettségi vizsgát tett, illetve a felsőfokú tanulmányai lezárásaként oklevelet szerzett, akkor ezekben az esetekben is a fent ismertetett, kedvezőbb szabályok alkalmazhatóak, hiszen a tanuló, hallgató diákigazolványra való jogosultsága a tanév lejártát követő október 31. napjáig még fennáll.

Ha a tanulót munkaviszonyban foglalkoztatják, milyen adó, illetve járulék kötelezettségek terhelik?

A foglalkoztatás másik lehetséges, de nem tipikus esete, amikor a tanuló munkaszerződés alapján **munkaviszony keretében végez munkát**. A személyi jövedelemadóról szóló törvény nem különbözteti meg a diákok munkavállalását, ezért **adózási szempontból a diákok munkaviszonyból származó jövedelme ugyanúgy bérjövedelemnek tekintendő**, mint bármely más munkavállaló esetében. A bérjövedelem nem önálló tevékenységből származó jövedelemnek minősül, amellyel szemben költség nem számolható el. A **munkáltató az általános szabályok szerint köteles levonni és megfizetni a személyi jövedelemadó-előleget**. Az összevont adóalap után fizetendő adó mértéke 15 százalék.

A munkaviszony keretében foglalkoztatott tanuló – más munkaviszonyban álló személyhez hasonlóan – a Tbj. szabályai szerint **biztosítottá válik** és a már említett természetbeni egészségbiztosítási ellátáson túl a társadalombiztosítás **valamennyi ellátására**, ennek részeként pénzbeli ellátásokra – így például táppénzre – **is jogosultságot szerez**, illetve a majdani nyugdíja számításánál is figyelembe veszik.

A tanulónak juttatott járulékalapot képező jövedelem után a tanuló 8,5 százalékos mértékű egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulékot, továbbá 10 százalék nyugdíjjárulékot fizet. Ezeket a járulékokat a munkáltató állapítja meg, vonja le a tanuló munkabéréből és gondosodik annak az állami adó- és vámhatóság felé történő befizetéséről, bevallásáról is (a tanulónak ezzel kapcsolatban kötelezettsége nincs).

⁴ A tanulmányok szünetelésének időtartama alatt azt az időtartamot kell érteni, amíg a tanulói, hallgatói jogviszony szünetel, valamint a szünetelést közvetlenül követő 3 hónapot.

Ha a diákot munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban foglalkoztatják, akkor mennyiben térnek el az adó- és járulékfizetés szabályai a munkaviszonynál ismertektől?

A diák által végzett munka történhet **munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében is**. Ide tartozik, ha a tanulóval megbízási szerződést kötnek.

A megbízási szerződés alapján kapott díjazás **önálló tevékenységből származó jövedelemként lesz adóköteles**. A munkaviszonyból származó jövedelemmel ellentétben az önálló tevékenységből származó bevétellel szemben széles körű költségelszámolás lehetséges. Ennek kétféle módja van: **a tételes-, illetve a 10 százalékos bizonylat nélküli költségelszámolás**.

Tételes költségelszámolás esetén a tanulónak valamennyi, a tevékenységével kapcsolatosan felmerült, az Sza tv⁵. 3. számú mellékletének rendelkezései szerint elismert költségét számlával kell igazolnia. A másik módszer **a 10 százalékos költséghányad alkalmazása**, melynek érvényesítéséhez nincs szükség számlákra. Ilyenkor a bevétel 90 százaléka minősül jövedelemnek. Jellemzően a nyári szünetben folytatott tevékenységek jelentős költségeket nem keletkeztetnek a diákoknál, így leginkább a 10 százalékos költséghányad alkalmazása célszerű az adóalap számítása során.

Az önálló tevékenység ellenértékének (megbízási díjnak) kifizetésekor a diák **nyilatkozhat** a 10 százalékos költséghányad vagy a tételes költségelszámolás alkalmazásáról. Ellenkező esetben a kifizető automatikusan a 10 százalékos költséghányad figyelembe vételével állapítja meg az adóelőleget.

Az önálló tevékenységből származó bevétel esetében is az adót – a munkaviszonyból származó jövedelemhez hasonlóan – a jövedelem után kell megállapítani. Az adó mértéke ebben az esetben is 15 százalék.

A munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony (pl. megbízási jogviszony) keretében foglalkoztatott diákok a munkaviszonytól eltérően **nem lesznek automatikusan biztosítottak**. Ilyenkor **a biztosítottá válás törvényben előírt feltétele**, hogy a foglalkoztatott (a diák) havi **díjazása** elérje a tárgyhónap első napján érvényes **minimálbér összegének 30 százalékát**, illetve naptári napokra nézve annak 30-ad részét. Jelenleg a minimálbér összege: 127 500 forint, melynek 30 százaléka 38 250 forint. Ha nem egész hónapban foglalkoztatják a diákot, akkor a díjazás egy napra jutó összegének az 1 275 forintot kell elérnie ahhoz, hogy biztosított legyen.

Ha a biztosítási jogviszony létrejön, a tanuló 10 százalékos mértékű nyugdíjjárulékot, valamint összesen 7 százalék egészségbiztosítási járulékot fizet⁶. A járulékokat ebben az esetben is a foglalkoztató vonja le és gondosodik annak az állami adó- és vámhatóság felé történő bevallásról (a tanulónak ezzel kapcsolatban kötelezettsége nincs). A foglalkoztató a tanuló számára a levont járulékokról minden esetben igazolást köteles kiadni.

Abban az esetben, ha a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban foglalkoztatott diák havi **díjazása** nem éri el a tárgyhónap első napján érvényes **minimálbér összegének 30 százalékát, biztosítási jogviszony nem jön létre. A tanulótól ilyen esetben nem von le a megbízó egyéni járulékot**.

A tanulónak mind a munkaviszonyból, mind pedig a megbízási jogviszonyból származó jövedeleméről személyi jövedelemadó bevallást kell benyújtania a tárgyévet követő év május 20-ig.

⁵ A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény.

⁶ A munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében biztosított személy 1,5 százalék mértékű munkaerőpiaci járulékot nem fizet.

A diákmunka egyszerűsített foglalkoztatás keretében is végezhető. Tekintettel arra, hogy a tanulókat érintően az erről szóló törvény⁷ nem tartalmaz különleges előírásokat, ezért esetükben is az alábbi szabályokra kell figyelemmel lenni.

Egyszerűsített módon létesíthető munkaviszony:

- mezőgazdasági, továbbá turisztikai idénymunkára vagy
- alkalmi munkára.

Alkalmi munkának minősül a munkáltató és a munkavállaló között

- a) összesen legfeljebb öt egymást követő naptári napig, és
- b) egy naptári hónapon belül összesen legfeljebb tizenöt naptári napig, és
- c) egy naptári éven belül összesen legfeljebb kilencven naptári napig létesített, határozott időre szóló munkaviszony.

A foglalkoztatással kapcsolatos közterhet a munkáltató fizeti, a munkavállaló diákot nyugdíjjárulék, egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulék, egészségügyi hozzájárulás és személyi jövedelemadóelőleg-fizetési kötelezettség nem terheli.

Az egyszerűsített foglalkoztatás keretében végzett munka ellenértéke az Szja tv. rendelkezése szerint munkaviszonyból származó, ezen belül bérjövedelemnek minősül. A munkavállalónak az egyszerűsített foglalkoztatásból származó jövedelemét csak akkor kell az adóévet követő év május 20-ig elkészítendő személyi jövedelemadó bevallásában vagy az állami adóhatóság által összeállított adóbevallási tervezet felhasználásával elkészített személyi jövedelemadó bevallásban feltüntetnie, ha az egyszerűsített foglalkoztatásból származó bevétele meghaladja az e foglalkoztatás naptári napjai száma és az adóév első napján hatályos kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) vagy – ha részére alapbérként, illetve teljesítménybérként legalább a garantált bérminimum 87 százaléka jár – a garantált bérminimum napibérként (a minimálbér esetén 5 870 forint, a garantált bérminimum esetén 7 410 forint) meghatározott összegének szorzatát (e szorzat a továbbiakban: mentesített keretösszeg).

Amennyiben a munkavállalónak a személyi jövedelemadó-bevallási kötelezettségét teljesítenie kell, jövedelemként a mentesített keretösszeget meghaladó részt kell a bevallásban szerepeltetni.

A filmipari statisztikaként végzett – Efo. tv. hatálya alá tartozó – alkalmi munkából származó bevételből (maximum napi nettó 12 000 forint) nem kell jövedelmet megállapítani és bevallást benyújtani.

Az egyszerűsített foglalkoztatás szabályait részletesen a 46. számú információs füzet tartalmazza.

A kifizetések igazolása

A munkáltatónak, kifizetőnek a kifizetéskor igazolást kell adnia a kifizetett összegről, a levont személyi jövedelemadó előlegről, az egyéni járulékokról. Adóévi összesített igazolást is kell kapnia a magánszemélynek az előzőkről az adóévet követő év január 31-éig.

Háztartási munka (adórendszeren kívüli keresettel járó foglalkoztatás)

A tanulók a szünet ideje alatt szoktak még vállalni pl. korrepetálást, gyermekfelügyeletet is. Ezek a tevékenységek háztartási munkának minősülnek, ha kizárólag a természetes személy

⁷ Az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló 2010. évi LXXV. törvény (a továbbiakban: Efo tv.).

és háztartásában vele együtt élő személyek, továbbá közeli hozzátartozói mindennapi életéhez szükséges feltételek biztosítását szolgálják. Háztartási munkaként végezhető továbbá a lakás takarítása, főzés, mosás, vasalás, otthoni gondozás és ápolás, házvezetés, kertgondozás.

Amennyiben a tanuló, hallgató háztartási alkalmazottként a fentiekben felsorolt munkát végez, akkor a Tbj. szabályai szerint nem lesz biztosított, és az e tevékenységéért kapott jövedelme után adó- és járulékfizetés nem terheli. Adózással kapcsolatos kötelezettség (bejelentés, regisztrációs díj megfizetése) csak a munkáltatónál jelentkezik. Ha a háztartási alkalmazottként foglalkoztatott diák kéri, akkor a munkáltató köteles részére a kifizetett munkabérről igazolást adni, mellyel a későbbiekben igazolni tudja, hogy honnan származik a keresete.

A háztartási munkavégzés szabályait részletesen a 47. számú információs füzet tartalmazza.

II. Hasznos tudnivalók az adóhatósággal való kapcsolattartásról

Az elektronikus úton intézhető adóügyek

Az Ügyfélkapu⁸ olyan belépési pont, amelyen keresztül a tanuló, diák egyedileg azonosított módon biztonságosan léphet kapcsolatba az elektronikus közigazgatási ügyintézés és szolgáltatást nyújtó közigazgatási szervekkel és közintézményekkel, így az adóhatósággal is. Használatához nem kell más, mint egy számítógép internet-kapcsolattal és az Ügyfélkapun történő regisztráció. A regisztráció a Kormányhivatal bármely járási (fővárosi kerületi) hivatalában, vagy a személyi adat- és lakcímnnyilvántartás központi szervénél (Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala), a NAV ügyfélszolgálatain, továbbá a Magyar Posta Zrt. ügyfélszolgálatain megtehető, ehhez nem kell más, csak érvényes személyazonosításra szolgáló okmány és egy működő e-mail cím.

A 14-18 év közötti természetes személy önállóan is jogosult az Ügyfélkapun történő regisztrációra, azzal, hogy a 18 év alatti, valamint a korlátozottan cselekvőképes személy az Ügyfélkapun keresztül igénybe vehető szolgáltatásoknak csak korlátozott körét tudja használni. Így többek között a felvételi jelentkezéssel, egészségügyi (TAJ) szolgáltatással, okmányirodai időpontfoglalással kapcsolatos ügyintézésre.

Elektronikus szolgáltatások a NAV-nál – többek között:

- adó- és járulékbevallás küldése,
- kérelmek benyújtása,
- folyószámlakivonat-lekérés, törzsadatok lekérdezése,
- adatlapok küldése,
- igazolások kérése,
- adóbevallási tervezet megtekintése, kiegészítése, módosítása, elfogadása.

A NAV honlapján folyamatosan bővülő friss információ szerezhető be (<http://www.nav.gov.hu>). Honlapunkon az adójogszabályok értelmezéséhez e-mail-ben is lehet kérni tájékoztatást a Kapcsolat menüpontban.

Az adóazonosító jellel nem rendelkező diákok az adókártya igénylésüket elektronikus formában is eljuttathatják az adóhatósághoz.

Más lehetőség az adóügyek intézésében

a) Az egyes adóügyek ügyintézésére lehetőség van telefonon is!

⁸ Az Ügyfélkapu használatához az e-tananyag ad segítséget: <http://etananyag.magyarorszag.hu>

A telefonos ügyféltájékoztató és ügyintéző rendszer ügyféltájékoztatásra, ügyintézésre, valamint adóhatósági ügyintéző közreműködésével az adózó vagy képviselője azonosítására is alkalmas. A rendszer használatához ügyfélazonosító szám szükséges. Az ügyfélazonosító szám a TEL elnevezésű nyomtatványon kérhető.

Az ügyintézői rendszerben intézhető ügyek – egyebek mellett:

- adózói folyószámlával kapcsolatos egyedi tájékoztatás,
- regisztrációval, állandó meghatalmazással kapcsolatos egyedi felvilágosítás,
- egyedi bevallással kapcsolatos tájékoztatás, papíralapú bevallás esetén személyes jelenlétet nem igénylő javítás,
- adózói törzsadatokkal kapcsolatos tájékoztatás, bejelentés, változás bejelentés,
- meggyőződés az adóellenőrzést végző személy megbízásának érvényességéről,
- meggyőződés közösségi adószám érvényességéről, valamint
- jövedelemigazolás kérése is intézhető ezúton.

Az Ügyféltájékoztató és Ügyintéző Rendszer (ÜCC) telefonszáma: 06/80/20-21-22

Jogszabály értelmezéssel kapcsolatban, valamint egyéb más általános esetben telefonos tájékoztatást az Általános Tájékoztató Rendszeren (TCC) keresztül lehet kérni, melynek telefonszáma: 06/40/42-42-42

b) Személyesen, várakozás nélkül

Az ügyfeleknek a NAV honlapján (www.nav.gov.hu) előzetes időpontfoglalásra van lehetőségük. Így egyes adóügyek sorban állás nélkül intézhetők. Az **ügyintézési időpontok lefoglalására** a NAV honlapjának „Ügyfélszolgálatok” és „Szolgáltatások” menüpontjai alatt a következőkben felsorolt ügyekben van lehetőség.

- adóhatósági és egyéb igazolás ügyintézés,
- általános adójogi tájékoztatás,
- ügyfélkapu ügyintézés,
- adókártya igénylés,
- bevallás ügyintézés,
- egészségügyi szolgáltatási járulék ügyintézés,
- egyéb adóalany-nyilvántartási ügyek,
- adószámla ügyintézés,
- bankkártyás befizetés, csekk igénylés.

Időpontot foglalni legfeljebb két hétre előre lehet, és legkorábban az időpont lefoglalását követő második napra lehetséges ügyintézési időpontot előjegyezni.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal